

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
1^η ΥΠΕ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΤ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Αρ. πρωτοκόλλου: 16

Έκδοση 1^η, Νοέμβριος 2025

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ**

Ομάδα σύνταξης	Ευγενία Σταματοπούλου, Σοφία Τάνη, Χρυσούλα Στούκα
Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας	Χρυσούλα Στούκα
Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας	Χρυσόστομος Μαλτέζος
Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου	Νεκτάριος Κορρές
Έγκριση: Επιστημονικό Συμβούλιο	ΑΠ 30079/02-12-2025
Απόφαση Διοικητή	ΑΠ 30581/08-12-2025

ΟΡΙΣΜΟΣ

Η εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα αποτελεί μία ολιστική διαδικασία παροχής φροντίδας, προσαρμοσμένη στις μοναδικές ανάγκες, προτιμήσεις, αξίες, καθώς και στο κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο του κάθε ασθενούς.

Η εφαρμογή της βασίζεται στην αξιολόγηση του ασθενούς ως μοναδικού ατόμου και στη διαμόρφωση ενός εξατομικευμένου σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, το οποίο αναθεωρείται και προσαρμόζεται καθ' όλη τη διάρκεια της νοσηλείας του.

Το περιβάλλον παροχής φροντίδας ασκεί καθοριστική επίδραση στον ασθενή, στα θεραπευτικά αποτελέσματα, στις νοσηλευτικές πράξεις και στο νοσηλευτικό προσωπικό, καθώς και στα συνολικά αποτελέσματα και στην αποδοτικότητα του υγειονομικού ιδρύματος.

ΣΚΟΠΟΣ

Η εφαρμογή της εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας αποσκοπεί:

- Στην παροχή ποιοτικής, ανθρωποκεντρικής και ασφαλούς φροντίδας.

Η εφαρμογή της εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας αποτελεί βασική αρχή της σύγχρονης νοσηλευτικής πρακτικής και αποσκοπεί στην παροχή ποιοτικής, ανθρωποκεντρικής και ασφαλούς φροντίδας προς κάθε ασθενή. Ο νοσηλευτής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες, προτιμήσεις, αξίες, πολιτισμικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες του κάθε ατόμου, σχεδιάζει και εφαρμόζει ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας που στοχεύει στη βελτίωση της υγείας, της ποιότητας ζωής και της συνολικής ευημερίας του ασθενούς.

➤ **Στην ενίσχυση της συμμετοχής του ασθενούς σε αποφάσεις που αφορούν την υγεία του.**

Η εφαρμογή της εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας στοχεύει στην ενεργό ενίσχυση της συμμετοχής του ασθενούς στις αποφάσεις που αφορούν την υγεία του, μέσα από μια διαδικασία συνεργασίας, επικοινωνίας και αμοιβαίου σεβασμού. Ο νοσηλευτής, αναγνωρίζοντας τον ασθενή ως ενεργό και ισότιμο μέλος της θεραπευτικής ομάδας, προάγει τη συμμετοχικότητα, ενδυναμώνοντας τον ασθενή να εκφράσει τις ανάγκες, τις ανησυχίες, τις προτιμήσεις και τις αξίες του σχετικά με τη φροντίδα που λαμβάνει.

➤ **Στη βελτίωση ικανοποίησης του ασθενούς από την παρεχόμενη νοσηλευτική φροντίδα.**

Η βελτίωση της ικανοποίησης του ασθενούς από την παρεχόμενη νοσηλευτική φροντίδα αποτελεί βασικό στόχο της νοσηλευτικής πρακτικής και δείκτη ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Ο νοσηλευτής, μέσα από την εφαρμογή τεκμηριωμένων παρεμβάσεων και την ανάπτυξη ουσιαστικής επικοινωνίας με τον ασθενή, επιδιώκει να εξασφαλίσει φροντίδα που ανταποκρίνεται στις εξατομικευμένες ανάγκες, τις προσδοκίες και τις αξίες του ατόμου.

➤ **Στην ενδυνάμωση του ρόλου του νοσηλευτή ως επαγγελματία υγείας.**

Μέσω της εφαρμογής σύγχρονων, τεκμηριωμένων πρακτικών και της συνεχούς επιστημονικής εκπαίδευσης, ο νοσηλευτής ενισχύει την αυτονομία, την υπευθυνότητα και την κλινική του κρίση στη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με τη φροντίδα του ασθενούς.

Η ενεργός συμμετοχή του νοσηλευτή στη διεπιστημονική ομάδα υγείας, η συμβολή του στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων, καθώς και η ανάληψη ηγετικού ρόλου στη διαχείριση της φροντίδας, συμβάλλουν ουσιαστικά στην αναγνώριση και κατοχύρωση του επαγγελματικού του κύρους. Παράλληλα, η ενίσχυση της επαγγελματικής ταυτότητας του νοσηλευτή προάγει την ανάπτυξη δεξιοτήτων ηγεσίας, επικοινωνίας και συνεργασίας, οι οποίες είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική παροχή φροντίδας υψηλών προδιαγραφών.

➤ **Στην καλλιέργεια κουλτούρας ανθρωποκεντρικής φροντίδας εντός του νοσοκομειακού περιβάλλοντος.**

Η καλλιέργεια κουλτούρας ανθρωποκεντρικής φροντίδας στο νοσοκομειακό περιβάλλον αποτελεί θεμελιώδη αρχή της σύγχρονης νοσηλευτικής πρακτικής και προϋπόθεση για την παροχή ποιοτικών και ασφαλών υπηρεσιών υγείας. Η καθιέρωση ανθρωποκεντρικής κουλτούρας εντός του

νοσοκομείου συμβάλλει στη βελτίωση της εμπειρίας και της ικανοποίησης των ασθενών, ενώ οδηγεί σε βελτιωμένα κλινικά αποτελέσματα, ενίσχυση της ασφάλειας των ασθενών και ανάπτυξη ενός θετικού, υποστηρικτικού εργασιακού περιβάλλοντος που προάγει τη συνεργασία και την αριστεία στη φροντίδα.

- **Στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του νοσηλευτικού προσωπικού ως προς τη σημασία της εξατομικευμένης προσέγγισης στην παροχή νοσηλευτικής φροντίδας.**

Η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του νοσηλευτικού προσωπικού ως προς τη σημασία της εξατομικευμένης προσέγγισης στην παροχή φροντίδας αποτελεί βασικό πυλώνα για τη διασφάλιση ποιοτικής, ασφαλούς και ανθρωποκεντρικής νοσηλευτικής πρακτικής. Η συστηματική επιμόρφωση των νοσηλευτών συμβάλλει στην κατανόηση της μοναδικότητας κάθε ασθενούς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που προάγουν τη λήψη τεκμηριωμένων, εξατομικευμένων αποφάσεων φροντίδας, προσαρμοσμένων στις ανάγκες, τις αξίες και τις προτιμήσεις του.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

- 1. Ολιστική προσέγγιση του ασθενούς- σωματικές, ψυχολογικές, κοινωνικές και πνευματικές ανάγκες.**

Η φροντίδα πρέπει να αντιμετωπίζει τον ασθενή ως ολότητα, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τις σωματικές του ανάγκες, αλλά και τις ψυχολογικές, κοινωνικές και πνευματικές διαστάσεις της υγείας του. Ο νοσηλευτής αξιολογεί το σύνολο των παραγόντων που επηρεάζουν την ευεξία του ασθενούς, ώστε να παρέχει φροντίδα που προάγει τη συνολική του ισορροπία και ποιότητα ζωής.

- 2. Προσαρμογή στις μοναδικές ανάγκες και προτιμήσεις- σεβασμός σε αξίες, πολιτισμικό πλαίσιο και περιβάλλον.**

Κάθε ασθενής είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα με ιδιαίτερες αξίες, αντιλήψεις και ανάγκες. Η νοσηλευτική φροντίδα πρέπει να προσαρμόζεται στο πολιτισμικό, κοινωνικό και οικογενειακό του πλαίσιο, δείχνοντας σεβασμό στις προσωπικές του επιλογές και στο περιβάλλον του. Η προσέγγιση αυτή ενισχύει την εμπιστοσύνη και τη συνεργασία μεταξύ νοσηλευτή και ασθενούς.

- 3. Συμμετοχή του ασθενούς- ενίσχυση αυτονομίας και ενεργούς συμμετοχής.**

Η ενεργός συμμετοχή του ασθενούς στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη φροντίδα του αποτελεί βασικό στοιχείο της εξατομικευμένης προσέγγισης. Ο

νοσηλευτής οφείλει να ενημερώνει, να καθοδηγεί και να ενθαρρύνει τον ασθενή να συμμετέχει ενεργά, προάγοντας την αυτονομία, την υπευθυνότητα και την ενδυνάμωσή του ως προς τη διαχείριση της υγείας του.

4. Συνεχής αξιολόγηση και αναθεώρηση - προσαρμογή σχεδίου φροντίδας σε αλλαγές.

Η νοσηλευτική φροντίδα είναι μια δυναμική διαδικασία που απαιτεί συνεχή επαναξιολόγηση των αναγκών και των προτεραιοτήτων του ασθενούς. Ο νοσηλευτής παρακολουθεί τις μεταβολές στη φυσική και ψυχολογική κατάσταση του ασθενούς, επανεκτιμά τους στόχους και αναπροσαρμόζει το σχέδιο φροντίδας, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και η ασφάλεια των παρεμβάσεων.

5. Ανθρώπινη προσέγγιση, ενσυναίσθηση - εμπιστοσύνη και ψυχολογική ασφάλεια.

Η ουσιαστική επικοινωνία, ο σεβασμός και η κατανόηση των συναισθημάτων του ασθενούς αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της νοσηλευτικής φροντίδας. Μέσα από την ενσυναίσθηση και τη φροντίδα με ανθρωπιά, ο νοσηλευτής δημιουργεί ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης, αποδοχής και ψυχολογικής ασφάλειας, που διευκολύνει τη θεραπευτική διαδικασία.

6. Τεκμηριωμένη πρακτική - επιστημονικά δεδομένα και καλές πρακτικές για ποιότητα και ασφάλεια.

Η παροχή νοσηλευτικής φροντίδας πρέπει να βασίζεται σε επιστημονικά τεκμηριωμένες πρακτικές και επικαιροποιημένα δεδομένα. Ο νοσηλευτής εφαρμόζει τις αρχές της τεκμηριωμένης φροντίδας (evidence-based practice), αξιοποιώντας την έρευνα, τις κλινικές κατευθυντήριες οδηγίες και τις βέλτιστες πρακτικές, με στόχο την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας, ασφάλειας και αποτελεσματικότητας στην παροχή υπηρεσιών υγείας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αξιολόγηση

1. Συλλογή πλήρων και εξατομικευμένων δεδομένων για τον ασθενή:
 - Ιστορικό υγείας, ανάγκες αυτοεξυπηρέτησης
 - Ψυχολογική κατάσταση, πολιτισμικά χαρακτηριστικά, οικογενειακό περιβάλλον
 - Φόβοι, προσδοκίες και στόχοι του ασθενούς
2. Χρήση δομημένων εργαλείων αξιολόγησης (π.χ. έντυπα νοσηλευτικής αξιολόγησης, κλίμακες πόνου, λειτουργικότητας, κινδύνου πτώσης).

Προγραμματισμός φροντίδας

1. Καθορισμός εξατομικευμένων νοσηλευτικών στόχων σε συνεργασία με τον ασθενή και την υπόλοιπη υγειονομική ομάδα.
2. Σύνταξη εξατομικευμένου σχεδίου φροντίδας με καθορισμό:
 - Προτεραιοτήτων φροντίδας
 - Νοσηλευτικών παρεμβάσεων προσαρμοσμένων στις ανάγκες του ασθενούς
 - Χρονικών πλαισίων επανεκτίμησης

Εφαρμογή

1. Υλοποίηση των νοσηλευτικών παρεμβάσεων με συνέπεια, επαγγελματισμό και σεβασμό.
2. Ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής του ασθενούς στη φροντίδα του.
3. Τεκμηριωμένη καταγραφή όλων των ενεργειών στο έντυπο της νοσηλευτικής παρακολούθησης.

Επανεκτίμηση και αναθεώρηση

1. Τακτική επανεκτίμηση της κατάστασης του ασθενούς.
2. Αναθεώρηση του σχεδίου εφόσον υπάρχει αλλαγή στις ανάγκες του.
3. Καταγραφή εκβάσεων και αποτελεσμάτων της φροντίδας.

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ

1. Βελτίωση της ικανοποίησης και εμπιστοσύνης των ασθενών.

Η εξατομικευμένη προσέγγιση ενισχύει τη σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ νοσηλευτή και ασθενούς, καθώς ο τελευταίος νιώθει ότι λαμβάνει φροντίδα που ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες και τις αξίες του. Μέσα από την ενεργό συμμετοχή του στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, τη σαφή ενημέρωση και τη σεβαστή επικοινωνία, ο ασθενής αποκτά μεγαλύτερη αίσθηση ασφάλειας και ικανοποίησης από το επίπεδο της φροντίδας που του παρέχεται. Αυτό συμβάλλει στη βελτίωση της συνεργασίας, της συμμόρφωσης με τις θεραπευτικές οδηγίες και της συνολικής εμπειρίας νοσηλείας.

2. Μείωση λαθών και επιπλοκών που οφείλονται σε έλλειψη επικοινωνίας ή τυποποιημένες προσεγγίσεις.

Η εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα μειώνει τον κίνδυνο λαθών, παραλείψεων και επιπλοκών που προκύπτουν από τη χρήση γενικευμένων ή μη προσαρμοσμένων παρεμβάσεων. Η ενεργή επικοινωνία με τον ασθενή και τη διεπιστημονική ομάδα συμβάλλει στην έγκαιρη αναγνώριση αναγκών, συμπτωμάτων ή αλλαγών στην κατάσταση του ασθενούς, επιτρέποντας άμεση και κατάλληλη ανταπόκριση. Με

αυτόν τον τρόπο προάγεται η ασφάλεια των ασθενών και η ποιότητα της παρεχόμενης φροντίδας.

3. Ενίσχυση της επαγγελματικής ικανοποίησης των νοσηλευτών.

Η ενεργή συμμετοχή των νοσηλευτών στη διαδικασία σχεδιασμού και παροχής εξατομικευμένης φροντίδας ενδυναμώνει τον επαγγελματικό τους ρόλο και αυξάνει την αίσθηση ευθύνης και αυτονομίας. Μέσα από τη δημιουργία ουσιαστικής σχέσης με τον ασθενή και τη θετική ανατροφοδότηση που λαμβάνουν, οι νοσηλευτές βιώνουν μεγαλύτερη επαγγελματική ικανοποίηση, ενίσχυση του κινήτρου και μείωση της επαγγελματικής εξουθένωσης (burnout). Παράλληλα, η συνεχής εκπαίδευση και η χρήση τεκμηριωμένων πρακτικών προάγουν την ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους.

4. Προαγωγή της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η υιοθέτηση εξατομικευμένων πρακτικών φροντίδας οδηγεί στη βελτίωση των θεραπευτικών αποτελεσμάτων, στη μείωση του χρόνου νοσηλείας και στη βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων πόρων. Μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας, της ασφάλειας και της ικανοποίησης τόσο των ασθενών όσο και του προσωπικού, προάγεται η συνολική ποιότητα και αποδοτικότητα του νοσηλευτικού έργου και του συστήματος υγείας γενικότερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Charalambous, A., Katajisto, J., Välimäki, M., Leino-Kilpi, H., & Suhonen, R. (2010). Individualised care and the professional practice environment: nurses' perceptions. *International Nursing Review*, 57(4), 500–507. <https://doi.org/10.1111/j.1466-7657.2010.00831.x>

Jandaghian-Bidgoli, M., Jamalnia, S., Pashmforosh, M., Shaterian, N., Darabiyani, P., & Rafi, A. (2025). Personalized nursing as the missing link of providing care: A systematic review. *BMC Nursing*, 24(1). <https://doi.org/10.1186/s12912-025-02855-x>

López-Domingo, B., & Rodríguez-Martín, B. (2020). Factors associated with the provision of individualized care during hospitalization: A systematic review. *Journal of Nursing Management*, 29(2), 113–132. <https://doi.org/10.1111/jonm.13150>

NHS England. (2019). What is personalised care? NHS ENGLAND; NHS England. <https://www.england.nhs.uk/personalisedcare/what-is-personalised-care/>

Radwin, L. E., & Alster, K. (2002). Individualized nursing care: an empirically generated definition. *International Nursing Review*, 49(1), 54–63. <https://doi.org/10.1046/j.1466-7657.2002.00101.x>

Suhonen, R., Gustafsson, M.-L., Katajisto, J., Välimäki, M., & Leino-Kilpi, H. (2010). Nurses' perceptions of individualized care. *Journal of Advanced Nursing*, 66(5), 1035–1046. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2009.05256.x>